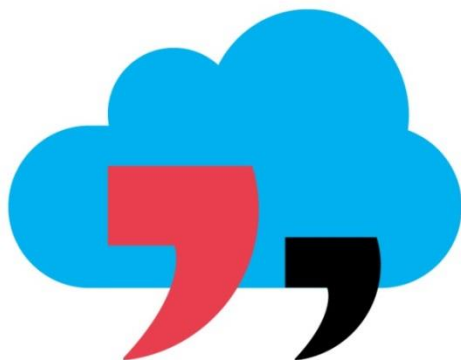

**klimat
to temat!**

Przewodnik po programie

PRZEWODNIK PO PROGRAMIE „KLIMAT TO TEMAT!”

Niniejszy materiał został przygotowany na podstawie przewodnika programu „Klimat to temat! Perspektywa Kobiet”, którego organizatorem było Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Program jest współfinansowany ze środków z Unii Europejskiej.

Strona internetowa programu:

www.ekologia.ceo.org.pl/klimat-to-temat

Wydawca:

Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej

ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa

tel. 22 825 05 50

www.ceo.org.pl

Publikacja w wersji elektronicznej jest dostępna na stronie: <https://ekologia.ceo.org.pl/klimat-to-temat/materialy/przewodnik-po-programie-klimat-to-temat-iv-edycja>

Warszawa 2020

Autorka: Marta Jackowska-Uwadizu

Aktualizacja: Joanna Humka

Publikacja na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska (CC BY-NC-SA 3.0 PL) z wyłączeniem materiałów opatrzonych informacją o prawach autorskich (więcej o wolnych licencjach: <http://creativecommons.pl/>).

Przewodnik po programie „Klimat to temat!” jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw.

Drogie uczestniczki, drodzy uczestnicy!

Serdecznie witamy w programie *Klimat to temat!* i zapraszamy do zapoznania się z przewodnikiem po programie. Ma on charakter organizacyjny: dzięki lekturze dowiecie się, na czym polega program, jakie są jego założenia, harmonogram, dostępne narzędzia i przewidziane wsparcie – dla Was oraz Waszych uczniów i uczennic. Oprócz przewodnika praktycznego, otrzymacie przewodnik merytoryczny, który wprowadzi Was w tematykę programu, czyli zmianę klimatu.

Klimat to temat! to program łączący elementy edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, edukacji ekologicznej, klimatycznej i obywatelskiej, skierowany do wszystkich chętnych nauczycieli i nauczycielek klas IV-VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych. Zdalne wsparcie, spotkanie wprowadzające oraz materiały pomocnicze wyposażą Was w wiedzę niezbędną do podjęcia zagadnienia zmiany klimatu na zajęciach z młodzieżą.

Obecny kryzys klimatyczny obliguje nas do intensyfikacji wysiłków na rzecz ograniczania konsekwencji zmiany klimatu. Porażka Szczytu Klimatycznego w Madrycie i brak zaangażowania ze strony państw i innych międzynarodowych graczy, objawiający się dalszym wzrostem emisji, są sygnałami, że zmiana musi przyjść od społeczeństwa. Dzięki naszym codziennym decyzjom oraz działaniom możemy wpłynąć na nasze najbliższe otoczenie, ale również na wybory dokonywane przez wielkich producentów – co widać po ilości produktów ekologicznych pojawiających się w ostatnim czasie na półkach sklepów. Nie miałyby to miejsca, gdyby nie kreowane przez nas – konsumentów i konsumentki – trendy. Swoją aktywnością dajemy również do zrozumienia naszym przedstawicielom i przedstawicielkom, na jakie działania liczymy – takie, które ochronią nasz klimat.

Celem programu *Klimat to temat!* jest uświadomienie, że każdy z nas może dokonywać wyborów wpływających na ograniczenie konsekwencji zmiany klimatu, wprowadzając zmiany do naszej codzienności, np. ograniczając spożycie mięsa lub kupując mniej zbędnych produktów, ale też poprzez wpływanie na decyzje władz lokalnych, a nawet centralnych. W tym półroczu pojawia się dodatkowo kilka okazji, aby podjąć ten temat w szkole. Są to: Dzień Ziemi, Dzień bez Śmiecenia i Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej. Udział w programie oraz wszystkie podjęte w nim działania to krok na rzecz klimatu! Naszym celem jest dostarczenie wiedzy, która pozwoli oszacować znaczenie problemu zmiany klimatu i na tej podstawie podejmować świadome decyzje – teraz i w przyszłości.

Powodzenia w realizacji programu!

Koordynatorka programu „Klimat to temat!”

Joanna Humka

Uczestnicząc w programie,

- ✓ dowiesz się, czym jest zmiana klimatu, jakie są jej przyczyny i konsekwencje oraz jak je ograniczać,
- ✓ pomożesz uczniom i uczennicom zrozumieć, czym są współzależności w zmianie klimatu,
- ✓ pomożesz uczniom i uczennicom przeprowadzić projekty uczniowskie na temat klimatu i zachęcisz młodzież do zajęcia się tym zagadnieniem w przyszłości,
- ✓ wesprzesz uczniów i uczennice w poznawaniu medialnych form prowadzenia projektu młodzieżowego i rozwoju umiejętności medialnych;
- ✓ wraz z młodzieżą przekazesz informacje na temat zmiany klimatu społeczności szkolnej i lokalnej, zwracając uwagę na potrzebę wprowadzenia rozwiązań ograniczających jej konsekwencje,
- ✓ nawiążesz bliższą współpracę z nauczycielkami i nauczycielami innych przedmiotów, dla których klimat również jest ważnym tematem,
- ✓ staniesz się częścią międzynarodowych działań na rzecz ograniczania konsekwencji zmiany klimatu,
- ✓ pokażesz uczniom i uczennicom, że ich działania mają wpływ na globalne wyzwania,
- ✓ otrzymasz możliwość pokazania swoich działań i wymiany doświadczeń z innymi uczestnikami i uczestniczkami programu,
- ✓ zyskasz doświadczenie z zakresu edukacji dla zrównoważonego rozwoju, edukacji ekologicznej, klimatycznej i obywatelskiej.

Dodatkowo, jeśli zdecydujesz się na ścieżkę Perspektywa kobiet:

- ✓ *poznasz społeczne konsekwencje zmiany klimatu z perspektywy kobiet, rozszerzając podstawowy zakres omawiania zmiany klimatu,*
- ✓ *zrozumiesz, dlaczego ograniczona obecność kobiet w polityce i międzynarodowej gospodarce ma wpływ na zmianę klimatu,*
- ✓ *pokażesz uczniom i uczennicom działaczki lokalne i globalne, które realnie zmieniają na lepsze sytuacje społeczności lokalnych i działają na rzecz ochrony klimatu.*

Harmonogram

31 stycznia – 3 marca	Rekrutacja do programu
2 marca	Rozpoczęcie programu
20 marca	Wiosenny Wirtualny Festiwal dla Zespołów Uczniowskich
21 marca i 28 marca	Spotkanie wprowadzające dla Nauczycieli i Nauczycielek
do 31 marca	Przeprowadzenie zajęć na podstawie scenariusza bazowego przygotowanego przez CEO
do 31 marca	Wybór ścieżki projektu i poinformowanie koordynatorki programu o wyborze
kwiecień-maj	Przygotowanie i realizacja projektu młodzieżowego
15 kwietnia - 15 maja	Warsztaty dla wybranych zespołów młodzieżowych w szkole
maj	Nauczycielki i Nauczyciele wraz z grupami młodzieżowymi publikują relacje medialne z działań podejmowanych w ramach projektu w kanałach informacyjnych CEO: ▪ Facebook: @edukacja.globalnaCEO ▪ strona programu: www.ekologia.ceo.org.pl/klimat-to-temat. ▪ grupa Klimat to temat! na Facebooku: https://www.facebook.com/groups/Klimat.to.temat ▪ grupy młodzieżowe: https://globalna.padlet.org/1/KTT2020
do 31 maja	Spotkanie ewaluacyjne zespołu realizującego projekt młodzieżowy i wypełnienie sprawozdania z działań podjętych podczas programu
do 15 czerwca	Nauczyciele i Nauczycielki, którzy wypełnili sprawozdanie otrzymują dyplomy ukończenia programu

Harmonogram newsletterów

Ze względu na fakt, że czasem nasze newslettery lądują w spamie, warto zanotować daty kolejnych newsletterów i pamiętać o zajrzeniu tego dnia na skrzynkę mailową 😊

6 marca	Newsletter #1
27 marca	Newsletter #2
17 kwietnia	Newsletter #3
6 maja	Newsletter #4
27 maja	Newsletter #5

Zadania nauczyciela, nauczycielki w programie (obowiązkowe):

- do 31 marca 2020 r.: przeprowadzenie minimum jednego spotkania na podstawie scenariusza bazowego,
- do 31 marca 2020 r.: poinformowanie koordynatorki programu, poprzez formularz online (w Newsletterze #2), o wyborze ścieżki tematycznej:
 - ścieżka 1: zmiana klimatu
 - ścieżka 2: perspektywa kobiet w zmianie klimatu (polecana dla szkół ponadpodstawowych),
- do 30 kwietnia 2020 r.: przeprowadzenie przynajmniej jednych zajęć na temat zmiany klimatu lub współzależności globalnych (ścieżka 1) albo perspektywy kobiet w zmianie klimatu (ścieżka 2) na podstawie materiałów edukacyjnych dostarczonych w newsletterze,
- pomoc grupie uczniowskiej w przygotowaniu i przeprowadzeniu projektu młodzieżowego, którego efektem będzie materiał audiowizualny lub internetowy,
- wysłanie relacji medialnych z realizacji projektów młodzieżowych,
- do 31 maja 2020 r.: wypełnienie sprawozdania z realizacji programu.

Te kroki należy wykonać, aby otrzymać zaświadczenie o ukończeniu programu przez nauczyciela lub nauczycielkę, szkołę, uczniów oraz uczennice.

Zadania dodatkowe (nieobowiązkowe):

- udział w szkoleniu wprowadzającym w Warszawie,
- możliwość zaproszenia trenera CEO na warsztaty dla młodzieży.

Zadania obowiązkowe dla uczniów i uczennic:

- uczestnictwo w lekcjach przeprowadzonych przez nauczyciela lub nauczycielkę,
- przygotowanie i przeprowadzenie minimum jednego projektu młodzieżowego;
- przygotowanie co najmniej jednego materiału medialnego, np. bloga czy krótkiego filmu,
- prowadzenie relacji z działań na platformie [Padlet](#).

Już w Newsletterze #2 zaprosimy grupy młodzieżowe do aktywnego udziału w Padlecie, gdzie będą mogli pokazać swoje działania i skomentować działania pozostałych grup. Młodsze grupy będą mogły korzystać z platformy z pomocą Opiekuna i Opiekunki.

Dodatkowo na platformie pojawiać się będą quizy i zadania online, które grupy młodzieżowe będą mogły rozwiązywać. Będą one przygotowane na podstawie materiałów udostępnionych w programie.

Wsparcie merytoryczne podczas programu „Klimat to temat!”

Podstawą wsparcia merytorycznego w programie *Klimat to temat!* jest newsletter, zawierający materiały do wykorzystania podczas realizacji programu, aktualności z programu (np. informacje o zapisach na szkolenie lub o sprawozdaniu), ciekawostki.

Materiały, które oferujemy w ramach programu:

- przewodnik merytoryczny po programie,
- scenariusze do przeprowadzenia zajęć na temat zmiany klimatu
 - dla klas IV-VIII szkoły podstawowej
 - dla szkoły ponadpodstawowej,
- przewodnik dla młodzieży po kampaniach informacyjnych,
- E-book, w którym znajdują się materiały edukacyjne,
- planer, który pomoże młodzieży zaplanować i zrealizować projekt młodzieżowy,
- trzy prezentacje do wykorzystania podczas spotkań z młodzieżą, na których poruszany będzie temat zmiany klimatu (w tym jedna prezentacja dla Ścieżki 2),
- materiał pedagogiczny służący do przeprowadzenia dodatkowego warsztatu dla dziewcząt *Dlaczego dziewczyny ocalą planetę*.

Dodatkowo proponować będziemy scenariusze przedmiotowe poruszające kwestię klimatu, ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju, równości płci.

Dodatkowo oferujemy wsparcie zdalne, czyli:

- kontakt z koordynatorką – Joanna Humka od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00–16:30 odpowiada na pytania związane z realizacją programu (e-mail: klimattotemat@ceo.org.pl, tel. 22 825 05 50 wew. 205),
- strona internetowa www.ekologia.ceo.org.pl/klimat-to-temat – zapraszamy do jej regularnego odwiedzania; znajdziecie tam wszystkie materiały edukacyjne, harmonogram i regulamin programu,
- Facebook – zapraszamy również do polubienia i obserwowania naszego Facebooka pod adresem [@edukacjaGlobalnaCEO](https://www.facebook.com/edukacjaGlobalnaCEO); oraz do dołączenia do grupy Klimat to temat! www.facebook.com/groups/Klimat.to.temat, gdzie znajdziecie relacje z działań szkół biorących udział w programie i najnowsze informacje o zmianie klimatu. Zapraszamy do aktywnego udziału w grupie!

Wszystkie materiały udostępniane w programie i na naszej stronie internetowej są publikowane na licencji Creative Commons CC BY-NC-SA. Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, remiksowanie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu w celach niekomercyjnych za podaniem autorstwa oraz na tych samych warunkach.

Jeśli zatem chcesz udostępnić któryś z materiałów na stronie szkoły, wysłać go innym nauczycielom i nauczycielkom czy rodzicom uczniów i uczennic – zapraszamy!

Działania w projekcie

1. Lekcje na temat zmiany klimatu (marzec-kwiecień 2020)

Po dołączeniu do programu zapraszamy do przeprowadzenia pierwszych zajęć na lekcji wychowawczej lub zajęciach pozalekcyjnych. To dobry moment, aby poinformować Twoich uczniów i uczennice, że wasza szkoła dołączyła do programu „Klimat to temat!”, jakie są jego cele i harmonogram, jakie działania zaoferujemy uczniom i uczennicom oraz jak ten program łączy się z dniami tematycznymi: Dniem Ziemi, Dniem bez śmiecenia oraz Międzynarodowym Dniem Bioróżnorodności. W każdej szkole powinna odbyć się minimum jedna taka lekcja, zrealizowana na podstawie scenariusza bazowego, do **31 marca 2020 roku**.

Oprócz lekcji wprowadzającej, zapraszamy do przeprowadzenia kolejnych zajęć poruszających kwestię zmiany klimatu, dzięki której młodzież zdobędzie wiedzę przydatną do przygotowania projektu młodzieżowego. W czasie trwania programu przekażemy trzy prezentacje gotowe do użycia na lekcjach, by rozwinąć trzy główne kwestie: zmiana klimatu, współzależności globalne i perspektywę kobiet. Z prezentacji może również skorzystać grupa projektowa podczas realizacji projektu młodzieżowego. Zajęcia tematyczne powinny odbyć się w kwietniu, aby młodzież mogła pracować na zdobytej w ich ramach wiedzy przygotowując materiały do projektu.

Zachęcamy również do przeprowadzenia lekcji przedmiotowych na podstawie scenariuszy CEO. Są one dostępne pod adresami: <https://ekologia.ceo.org.pl/klimat-to-temat/materialy> i <https://globalna.ceo.org.pl/materialy/scenariusze-i-gry>.

2. Spotkanie dla nauczycieli i nauczycielek

W marcu zapraszamy nauczycieli i nauczycielki do udziału w stacjonarnym spotkaniu wprowadzającym ze Specjalistką. Zapisy na webinarium możliwe są pod adresem: <https://rejestracja.ceo.org.pl/content/rejestracja-na-spotkanie-wprowadzajace-klimat-temat>

Cele szkolenia:

- pogłębienie informacji o tematyce projektu,
- informacje o pracy przy projektach młodzieżowych,
- inspiracje do prowadzenia projektu młodzieżowego oraz upowszechniania informacji o programie.

Szkolenie jest bezpłatne i odbędzie się w Warszawie. Uczestnicy i uczestniczki programu, którzy nie wezmą udziału w spotkaniu dostaną dodatkowe zadanie do wykonania.

3. Projekt młodzieżowy (kwiecień-maj 2020)

Po lekcji przeprowadzonej na podstawie scenariusza bazowego, grupa młodzieżowa, która będzie realizować projekt, wraz z Opiekunem lub Opiekunką powinna dokonać wyboru ścieżki programowej:

- przyczyny i skutki zmiany klimatu z poruszeniem tematu współzależności w obszarze zmiany klimatu,
- konsekwencje społeczne zmiany klimatu i perspektywa kobiet. Ścieżka ta proponowana jest zwłaszcza szkołom ponadpodstawowym, gdyż porusza wątki społeczne w bardziej zaawansowany sposób i pozwala na interesujące dyskusje z młodzieżą.

To uczniowie i uczennice powinni zdecydować, jaki temat i wyzwania są im najbliższe, by zrealizować projekt młodzieżowy. W ramach programu uczniom i uczennicom zostanie udostępniony *Planer*, dzięki któremu zdołają uporządkować swoje cele, role w grupie, harmonogram i inne działania związane z realizacją projektu młodzieżowego.

Zazwyczaj odbiorcami kampanii są społeczność szkolna, rodzice, sąsiedzi czy szerzej – mieszkańcy i mieszkanki danej miejscowości. Tym razem stawiamy na szersze upowszechnianie działań: sugerowana przez nas forma projektu to kampania informacyjno-edukacyjna przy wykorzystaniu narzędzi medialnych lub debata (z realizacją nagrania całości bądź części). [Przeprowadzony w Kopenhadze eksperyment](#) pokazuje, że tradycyjne formy przekazu, takie jak plakaty czy ulotki, nie stanowią skutecznego elementu kampanii, a wręcz wydają się wielu osobom irytujące. Zwłaszcza młodzież potrzebuje audiowizualnych, bardziej chwytliwych strategii, które przykują ich uwagę. Dlatego zachęcamy do szukania bardziej kreatywnych sposobów prowadzenia działań – może być to film krótkometrażowy, przedstawienie teatralne, prowadzenie fanpejdza na platformie mediów społecznościowych. Młodzież otrzyma *Przewodnik po kampaniach*, w którym przedstawione będą różne sposoby prowadzenia kampanii społecznych, konkretne przykłady i pomysły.

***Ważne!** Jeśli grupa projektowa ma inne ciekawe pomysły na realizację kampanii, nie powstrzymujmy jej inicjatyw! Skontaktujcie się z koordynatorką programu z CEO i przedstawicie swoją wizję przeprowadzenia działań.*

4. Relacje z działań grupy projektowej

Zachęcamy do dzielenia się relacjami z wydarzeń i działań, m.in. na platformie [Padlet](#). Będzie ona służyć jako tablica dla grup młodzieżowych z całej Polski, na której będą mogły zamieszczać swoje materiały i informacje o podjętych działaniach, dzielić się doświadczeniami i wnioskami oraz komentować działania innych grup. Pojawiają się tam również dodatkowe małe zadania dla młodzieży, np. quiz o Celach Zrównoważonego Rozwoju. Jest to wyjątkowe narzędzie do nawiązania kontaktu z innymi uczestnikami programu.

Zapraszamy również do szerszego dzielenia się relacjami, korzystając z Facebooka [@edukaciaglobalnaCEO](#) i grupy [@klimattotemat](#). Możecie też poinformować o planowanych działaniach, do których będą mogły dołączyć osoby spoza Waszej społeczności szkolnej. Nauczyciele i nauczycielki biorący udział w programie będą mogli również przekazać swoją wiedzę i dobre praktyki osobom nieuczestniczącym w programie. Takie wirtualne spotkania pozwolą utrwać i rozpowszechniać efekty programu. Szczególnie polecamy spotkania na Facebooku w czasie dni tematycznych, np. Dnia bez Śmiecenia. Będzie wtedy można na bieżąco konfrontować swoje działania i pomysły oraz inspirować się nawzajem.

5. Sprawozdanie

Wszyscy uczestnicy i uczestniczki programu po realizacji projektu będą mieli za zadanie uzupełnić krótki formularz podsumowujący pracę (uwzględniający przeprowadzone lekcje oraz zrealizowane projekty uczniowskie, ewentualnie także rezultaty działań – zdjęcia, filmy, pisma i tym podobne) do **31 maja 2020 roku**. Uzupełnienie sprawozdania jest warunkiem koniecznym do otrzymania dyplomu uczestnictwa w programie.

Formularz zostanie przesłany Uczestnikom i Uczestniczkom w ostatnim newsletterze.

Działania dodatkowe

1. **Festiwal Młodzieżowy** – 21 marca odbędzie się kolejny już ogólnopolski Festiwal Młodzieżowy. Jest to wydarzenie online, podczas którego zespoły szkolne złożone z kilku uczniów i uczennic rozwiążą zadania i przesyłają odpowiedzi drogą internetową. Zapisy zespołów młodzieżowych na wydarzenie będą dokonywane przez Opiekuna lub Opiekunkę zespołu za poprzez stronę internetową: <https://rejestracja.ceo.org.pl/content/rejestracja-na-wiosenny-wirtualny-festiwal>
2. **Warsztaty dla młodzieży** – w IV edycji *Klimat to temat!* chcemy zaproponować warsztaty dla grup realizujących projekt młodzieżowy. W czasie warsztatów uczniowie i uczennice:
 - dowiedzą się, jak przygotować się do projektu młodzieżowego,
 - wypracują własne pomysły na projekt młodzieżowy,
 - stworzą harmonogram, określą cele i zaplanują działania w swoim projekcie.Oferujemy warsztaty dla **5 szkół** biorących udział w programie. 3 z nich zarezerwowane będą dla nauczycieli i nauczycielek, którzy wezmą udział w szkoleniu stacjonarnym, a 2 – dla pozostałych szkół. Warsztaty odbywać się będą w drugiej połowie kwietnia i w pierwszej połowie maja. Zapisy będą prowadzone online, a link do rejestracji będzie udostępniony w Newsletterze.
3. **Ogólnopolska Prezentacja Projektów Młodzieżowych** – czyli [OPPM](#), na którą zostaną zaproszone 3 zespoły, które przeprowadziły projekt młodzieżowy i stworzyły ciekawe materiały wizualne i/lub audiowizualne. Zespoły te będą miały okazję, by przedstawić swój projekt grupom młodzieżowym z całej Polski. Jest to wspaniała okazja do poznania innych grup i ich działań na rzecz różnych celów, podzielenia się swoim własnym doświadczeniem i poznania dobrych praktyk innych zespołów. Dodatkowo, na OPPM w 2020 r. przewidziany jest warsztat dla młodzieży na temat zmiany klimatu, podejmowania przez młodzież działań na rzecz klimatu i używania mediów do mówienia o swoich działaniach i o zmianie klimatu.

Projekt młodzieżowy w kilku krokach

Celem projektu młodzieżowego jest poinformowanie jak największej liczby osób o przyczynach, skutkach i możliwościach ograniczania naszego wpływu na zmianę klimatu. Rola Opiekuna lub Opiekunki przy przeprowadzeniu projektu powinna być wspierająca, dlatego radzimy wybrać spośród młodych ludzi koordynatora lub koordynatorkę i wspólnie planować pracę zespołu.

- Przypomnij uczniom i uczennicom cele i charakterystykę programu „Klimat to temat!”. Wprowadź grupę w tematykę zmiany klimatu na podstawie materiałów CEO i wiedzy z innych źródeł. Przypomnij informacje zdobyte podczas lekcji wprowadzającej.
- Zbierz grupę spośród zainteresowanych tematem uczniów i uczennic – ważne, aby w projekcie brały udział osoby chętne do jego realizacji. Zespół powinien liczyć minimum 10 osób.
- Rozdaj wszystkim członkom grupy planery i wesprzyj grupę projektową w procesie tworzenia i realizacji projektu.
- Ustalcie skład grupy, miejsce i częstotliwość spotkań, a także zasady współpracy, wybierzcie koordynatora lub koordynatorkę grupy (kogoś innego niż nauczyciel lub nauczycielka). Jeśli grupa jest duża, warto podzielić się na podgrupy.
- Przeprowadźcie diagnozę pośród potencjalnych odbiorców projektu, wybierzcie temat, stwórzcie plan działania, podzielcie się zadaniami.
- Wspieraj uczniów i uczennice w trakcie realizacji projektu, konsultuj ich pomysły i sprawdzaj na bieżąco, czy praca postępuje zgodnie z harmonogramem.
- Nie zapomnijcie o podsumowaniu projektu! Dajcie sobie czas na przeanalizowanie razem, które działania poszły wam lepiej, a które byście poprawili. Podziękujcie sobie nawzajem za włożony wysiłek, pochwalcie każdą osobę, która zaangażowała się w działania, wskazując, co jej dobrze poszło. Niech każdy poczuje się doceniony, zasłużyliście na to! Możecie również zorganizować koło podziękowań, gdzie każdy i każda z was powie, czego nauczył się podczas realizacji projektu i co mu lub jej zostanie w pamięci.

Z kim współpracować?

Warto zadbać o dodatkowe wsparcie i sojuszników. Grupa projektowa, znając swój temat i cel projektu oraz teren działania, może poszukać różnych partnerów projektu i podjąć współpracę z:

- władzami lokalnymi
- społecznością lokalną,
- lokalną biblioteką lub sklepem
- mediami lokalnymi – dzięki temu akcja zyska większy rozgłos.

Pamiętajcie również o warstwie merytorycznej – poza rozrywką należy dostarczyć odbiorcom przede wszystkim wiedzę na temat zmiany klimatu (w tym celu możecie przygotować proste ulotki dotyczące tego zagadnienia, np. w formie gazety jednodniowej).

Wszystkie te działania nie tylko ugruntują wiedzę uczniów i uczennic na temat zmiany klimatu, ale także zachęcą do bardziej intensywnych kontaktów ze społecznością lokalną i do aktywnego współtworzenia przestrzeni publicznej.

W zapoznaniu się z tą formą uczenia się pomogą ci nasze publikacje: www.ceo.org.pl/pl/gpe/materialy-dla-opiekunow-projektu-i-wychowawcow

www.ceo.org.pl/pl/projekt/news/jak-zrobic-projekt-edukacyjny

Więcej na temat projektu młodzieżowego pojawi się na kolejnych etapach programu *Klimat to temat!* Już teraz zapraszamy do korzystania ze strony:

<https://globalna.ceo.org.pl/projekty-mlodziezowe>

Podstawa programowa w praktyce

Założenia programu „Klimat to temat!” w wielu aspektach są zgodne z założeniami podstawy programowej dla klas IV-VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych. Program może być zatem dla nauczyciela i nauczycielki nie tylko dodatkowym działaniem, ale sposobem na realizację programu szkolnego. Poniżej podajemy przykłady, jak treści podstawy programowej łączą się z programem „Klimat to temat!”¹. Dodatkowo proponujemy scenariusze przedmiotowe: nie wszystkie są związane bezpośrednio ze zmianą klimatu, ale poruszają one tematy współzależności globalnych, powiązań między globalną Północą i globalnym Południem, równości między ludźmi, zrównoważonego rozwoju.

Szkoła Podstawowa, klasy IV-VIII:

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

Biologia

Nauczanie biologii w szkole podstawowej ma na celu rozwijanie u uczniów chęci poznawania świata, kształtowanie u nich właściwej postawy wobec przyrody i środowiska. Człowiek jako integralna część tego świata powinien poznać podstawy jego funkcjonowania. O tym traktują treści dotyczące różnorodności biologicznej i środowiska przyrodniczego, a także ich ochrony.

Propozycje scenariuszy na lekcje:

Klasa V: Paliwa z roślin: <https://globalna.ceo.org.pl/biologia/scenariusze-i-gry/paliwa-z-roslin-scenariusz>

Klasa VII: Zrównoważona dieta potomków Majów: <https://globalna.ceo.org.pl/biologia/scenariusze-i-gry/zrownowazona-dieta-potomkow-majow-cwiczenie>

Klasa VIII: Biografia kukurydzy: <https://globalna.ceo.org.pl/biologia/scenariusze-i-gry/biografia-kukurydzy-cwiczenie>

¹ za: <https://podstawaprogramowa.pl/>

WOS

Realizacja celów i treści kształcenia ma służyć kształtowaniu postaw obywatelskich i prospołnotowych uczniów. Treści te skonstruowano według koncepcji kręgów środowiskowych – od pierwotnych grup społecznych przez społeczność lokalną i regionalną, wspólnotę narodową i państwową, aż do społeczności międzynarodowej.

Propozycje scenariuszy na lekcje:

Zmiany klimatu a migracje ludzi: <https://globalna.ceo.org.pl/geografia-wiedza-o-spolnoczeniu/scenariusze-i-gry/scenariusz-zmiany-klimatu-migracje-ludzi>

W kręgu Organizacji Narodów Zjednoczonych – Globalne wyzwania: <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spolnoczeniu/scenariusze-i-gry/w-krugu-organizacji-narodow-zjednoczonych-globalne-0>

Prawa solidarnościowe we współczesnym świecie: <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spolnoczeniu/scenariusze-i-gry/prawa-solidarnosciowe-we-wspolczesnym-swiecie-scenariusz>

Nie taki cukier słodki. Dwa państwa, jeden produkt: <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spolnoczeniu/scenariusze-i-gry/nie-taki-cukier-slodki-dwa-panstwa-jeden-produkt-cwiczenie>

Zanim skończysz śniadanie, już zależysz od większości świata: <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spolnoczeniu/scenariusze-i-gry/zanim-skonczysz-sniadanie-juz-zalezysz-od-wiekszosci-0>

Geografia

Wartość edukacyjna geografii jako przedmiotu szkolnego wynika z integrowania wiedzy ucznia o środowisku przyrodniczym z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną. Takie holistyczne i zarazem relacyjne ujęcie sprzyja wszechstronnemu rozwojowi ucznia.

Geografia szkolna powinna umożliwiać uczniom rozumienie współczesnego świata, w tym dostrzeganie powiązań regionalnych i globalnych, wyjaśnianie dynamicznych przemian gospodarczych i społecznych oraz rozumienie ich przyczyn i skutków. Ma ona także prowadzić do zdobywania i pogłębiania przez ucznia wiedzy użytecznej w połączeniu z kształtowaniem umiejętności przydatnych w życiu codziennym.

Propozycje scenariuszy na lekcje:

Wpływ zmiany klimatu na występowanie zjawisk ekstremalnych w Ameryce Północnej: <https://globalna.ceo.org.pl/geografia/scenariusze-i-gry/wplyw-zmiany-klimatu-na-wystepowanie-zjawisk-ekstremalnych-w-ameryce>

Rolnictwo a bezpieczeństwo żywnościowe na świecie: <https://globalna.ceo.org.pl/geografia/scenariusze-i-gry/rolnictwo-bezpieczenstwo-zywnosciowe-na-swiecie>

Człowiek w harmonii z przyrodą: <https://globalna.ceo.org.pl/geografia/scenariusze-i-gry/czlowiek-w-harmonii-z-przyroda>

Przyroda

Nadrzędnym celem przedmiotu przyroda w klasie IV jest przybliżenie uczniowi najbliższego otoczenia, stworzenie możliwości poznania składników krajobrazu i zależności zachodzących w przyrodzie. Obszarem działania powinna być przede wszystkim okolica szkoły i miejsca zamieszkania. Osiągnięcie tego celu odbywa się przez obserwację, badanie, doświadczanie i komunikowanie się z innymi.

Etyka

Zasadniczym i najogólniej sformułowanym celem etyki w szkole podstawowej jest budzenie i rozwijanie refleksyjności i wrażliwości aksjologicznej ucznia oraz kształtowanie postawy szacunku, otwartości, współdziałania i odpowiedzialności. Zadaniem nauczyciela jest takie organizowanie sytuacji edukacyjnych, aby uczniowie mogli wyrażać swoją naturalną ciekawość i angażować się w namysł nad moralnością oraz aby angażowali się w działania na rzecz innych i wspólnie z innymi.

Propozycja scenariuszy na lekcję:

Ekologia głęboka jako globalna idea walki z dewastacją planety:

<https://globalna.ceo.org.pl/etyka/scenariusze-i-gry/ekologia-gleboka-jako-globalna-idea-walki-z-dewastacja-planety>

Prawo do wody prawem do życia: <https://globalna.ceo.org.pl/etyka/scenariusze-i-gry/prawo-do-wody-prawem-do-zycia>

Jestem solidarny, jestem solidarna: <https://globalna.ceo.org.pl/etyka/scenariusze-i-gry/jestem-solidarny-jestem-solidarna>

Szkoła Ponadpodstawowa:

W procesie kształcenia ogólnego szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej. W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji.

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych, takich jak: komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami.

Biologia

Ważnym elementem procesu kształcenia biologicznego jest także integrowanie wiedzy o zjawiskach i procesach zachodzących na różnych poziomach organizacji życia, prowadzące do wyjaśniania ich złożoności oraz zrozumienia relacji między organizmami, a także między organizmem a środowiskiem. Ważne jest także kształcenie rozumienia zjawisk i procesów wpływających na różnorodność biologiczną, także w kontekście ewolucyjnym.

W nauczaniu treści z zakresu ekologii oraz różnorodności biologicznej, jej zagrożeń i ochrony należy brać pod uwagę uniwersalne i najważniejsze zasady funkcjonowania ekosystemów, uwzględniając współczesne problemy z zakresu ochrony różnorodności biologicznej w aspekcie zrównoważonego rozwoju.

Propozycja scenariusza na lekcję:

Wprowadzanie nowych gatunków – korzyść czy wyzwanie?:

<https://globalna.ceo.org.pl/biologia/scenariusze-i-gry/wprowadzanie-nowych-gatunkow-korzysc-czy-wyzwanie-cwiczenie>

WOS

Celem kształcenia w zakresie wiedzy o społeczeństwie jest kształtowanie postaw obywatelskich i prospołnotowych uczniów. Konieczna jest taka realizacja treści nauczania przedmiotu, aby uczniowie rozumieli przydatność poszczególnych zagadnień w codziennym życiu człowieka. Kształcenie to ma także prowadzić do ugruntowania postaw szacunku dla dziedzictwa narodowego i ogólnowsiatowego oraz ciekawości poznawczej, otwartości i tolerancji. Treści nauczania sformułowano tak, by uczeń miał świadomość wpływu obywateli na życie publiczne, ale jednocześnie rozumiał konieczność brania odpowiedzialności za własne wybory i decyzje.

Propozycja scenariuszy na lekcję

Zmiany klimatu a migracje ludzi: <https://globalna.ceo.org.pl/geografia-wiedza-o-spoleczenstwie/scenariusze-i-gry/scenariusz-zmiany-klimatu-migracje-ludzi>

W kręgu Organizacji Narodów Zjednoczonych – Globalne wyzwania: <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spoleczenstwie/scenariusze-i-gry/w-kręgu-organizacji-narodow-zjednoczonych-globalne-0>

Prawa solidarnościowe we współczesnym świecie: <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spoleczenstwie/scenariusze-i-gry/prawa-solidarnosciowe-we-wspolczesnym-swiecie-scenariusz>

Nie taki cukier słodki. Dwa państwa, jeden produkt: <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spoleczenstwie/scenariusze-i-gry/nie-taki-cukier-slodki-dwa-panstwa-jeden-produkt-cwiczenie>

Zanim skończysz śniadanie, już zależysz od większości świata: <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spoleczenstwie/scenariusze-i-gry/zanim-skonczysz-sniadanie-juz-zalezysz-od-wiekszosci-0>

Geografia

W konstruowaniu podstawy programowej przyjęto, że głównym celem geografii jako przedmiotu szkolnego jest poznawanie własnego kraju i świata jako zintegrowanej całości, w której zjawiska i procesy przyrodnicze oraz społeczno-ekonomiczne są ze sobą ściśle powiązane na zasadach wzajemnych uwarunkowań i zależności. Lekcje geografii powinny zatem sprzyjać rozumieniu przez ucznia istniejących powiązań i zależności w środowisku geograficznym, zarówno przyrodniczym i społeczno-gospodarczym, jak i we wzajemnych relacjach człowiek – przyroda.

Etyka

Treści nauczania zostały podzielone na dwie części – ogólną i teoretyczną (elementy etyki ogólnej) oraz szczegółową i praktyczną (wybrane zagadnienia etyki szczegółowej). Treści nauczania z części pierwszej mają dostarczać teoretycznych narzędzi, pozwalających uczniom w sposób rzetelny, pogłębiony podejmować zagadnienia szczegółowe opisane w części drugiej z zakresu etyki życia osobistego, bioetyki, etyki społecznej i politycznej, etyki środowiskowej, etyki nauki i etyk zawodowych.

Wy i Wasi uczniowie i uczennice, podejmując się
działu projekcie, stajecie się rzecznikami i
rzeczniczkami społecznie sprawiedliwego
zarządzania światem.

Program „Klimat to temat!” jest realizowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej, niezależną instytucję edukacyjną, działającą od 1994 roku. Upowszechniamy wiedzę, umiejętności i postawy kluczowe dla społeczeństwa obywatelskiego. Wprowadzamy do szkół programy, które nauczycielom i nauczycielkom pomagają lepiej uczyć, a młodym ludziom pomagają zrozumieć świat, rozwijają krytyczne myślenie, wiarę we własne możliwości, zachęcają do angażowania się w życie publiczne i działania na rzecz innych.